

РУКОВОДСТВО СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ У ПОСЕТИ СЕВЕРНОБАЧКОМ ОКРУГУ

У току новембра српске радикале у Севернобачком округу посетио је председник Извршног одбора Српске радикалне странке за Србију и потпредседник Владе Републике Србије господин **Драган Тодоровић**.

За ту прилику било је уприличено гостовање на суботичкој телевизији где је у директном обраћању г. Тодоровић изложио ставове републичке Владе и страначке идеје за решавање актуелних политичких и привредних питања, у циљу превазилажења текућих проблема.

Затим је г. Тодоровић одржао састанак са Севернобачким Окружним одбором као и Општинским одбором СРС Суботица. У уводној речи поздравио је новоизабране председнике Месних одбора СРС у Суботици. Указавши на конкретна решења за поједина страначка питања говорио је и о предстојећем Петом Отаџбинском конгресу Странке (заказаним за 23. јануар 2000).

У посети код...

Николе Лалића, председника Окружног одбора Српске радикалне странке Севернобачког округа

ДОСЛЕДНОСТ ПОЛИТИЧКОГ ДЕЛОВАЊА

На својој седници од 20. септембра ове године, Севернобачки окружни одбор Српске радикалне странке изабрао је новог председника. Након истека два четворогодишња мандата, а имајући у виду да смо странка са изразито демократским начелима, господин Божидар Вујић је разрешен функције председника, а на његово место је једногласном одлуком чланова Окружног одбора изабран господин Никола Лалић. Г-дин Лалић се до избора на ову функцију налазио на месту потпредседника овог Одбора, што је уобичајени след страначких хијерархијских догађања.

Избор господина Николе Лалића је повод за овај разговор, кроз који ћемо се најлакше упознати са његовим виђењем у вези са неким актуелним темама из живота Странке

а и из домена актуелних догађања у привреди и друштву.

Господине Лалићу, за почетак бих Вас замолио да нам изложите најосновније податке о Вама.

Рођен сам 1945. године у селу Лалић До, крај Огулина. Долазим са родитељима у Бајмок 1959., где и завршавам основну школу, да би 1962. започео средњу угоститељску у Суботици. По одслужењу војног рога 1966. запошљавам се у угоститељском предузећу „Бајмок“ (данашњи „Рубин“ Бајмок). У истој радној организацији сам и данас на месту директора предузећа. У међувремену, уз рад завршавам и факултет.

Ожењен сам и имам два одрасла сина. Живим у својој породичној кући у Бајмоку, у насељу Рата.

(наставак на страни 2)

У ОВОМ БРОЈУ:

**ИНТЕРВЈУ СА НИКОЛОМ
ЛАЛИЋЕМ, ПРЕДСЕДНИКОМ
СЕВЕРНОБАЧКОГ ОКРУГА
СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ
(странице 1. и 2.)**

**КОСОВО И МЕТОХИЈА
КЛИШЕ ЗА
ДЕСТАБИЛИЗАЦИЈУ
ВОЈВОДИНЕ
(страница 3.)**

**КАСИНЕ „КОЦКИЦЕ”
(страница 4.)**

**МЕКДОНАЛДС,
ДЕМОКРАТИЈА И „ЛУДЕ
КРАВЕ”
(странице 4. и 5.)**

**ВОЈВОЂАНСКИ РАДИКАЛИ
- ОСЛОБОЂЕЊЕ И
УЈЕДИЊЕЊЕ ВОЈВОДИНЕ СА
МАТИЦОМ СРБИЈОМ
(странице 6. и 7.)**

**ИЗ АКТИВНОСТИ
ОПШТИНСКИХ ОДБОРА
(страница 8.)**

Шта Ваш избор доноси ново у раду Округног одбора?

Мојим избором на место председника Округног одбора се не мења зацртани курс рада и активности као и програм Странке у региону. Најважније је да у Округном одбору неких посебних проблема нема, јер је унутрашња стабилност и међуљудски односи и у округном и у Општинским одборима региона добра. Општински одбори имају праве људе и страначке активности обављају квалитетно, а ако негде и искрсне неки проблем способни су сами да их превазиђу.

Улазак Радикала у Владу и „критике” у вези са тим

Неки Вама још нису опростили улазак у Владу!

Почетак оружане побуне тзв. „ОВК”, те тим непосредна ратна опасност и потреба за одбраном Косова и Метохије, условила су улазак Српске радикалне странке у Владу Републике Србије 24. марта 1998. године. Такође, до тада није био изгласан ни републички буџет, што је доводило до стања парламентарне кризе.

Како смо ми патриотска Странка која воли свој народ и Отаџбину, а како постоје приоритети у очувању и одбрани земље то се од нас и очекивало да уђемо у Владу.

Српски народ је сада у најтежој ситуацији у својој историји, јер смо доведени у ситуацију опстајемо ли или не као народ и држава.

Ушли смо поново у Владу да би смо стабилизовали политичку ситуацију у држави, и што знамо да Косово и Метохија није крај приче у покушају комадања Србије.

Да ли Вас критикују грађани?

Како да не. Грађани-гласачи нас критикују свако на свој начин, то је њихово право. Грађанско право на слободу мишљења и критике у вези са тиме не дају нам да се успавамо, јер ни критике нису све исте.

Да ли ту мислите и на критике „уличних шетача”?

Не, на њих не мислим и од њих никакав опроштај због уласка у Владу и не тражимо. Нисмо стали на

Руководство Северnobачког округног одбора СРС

страну тзв. опозиције и „уличних шетача”, јер смо као Странка одговорни широј јавности и свима онима који су за опстанак ове земље. Ми нисмо ушли у Владу да рушимо земљу него да је спасавамо, и земљу и народ. Власт није изгубљени новчаник, који треба да уграби први који прође улицом.

Превремени избори?

Много се говори о превременим изборима, шта је Ваше мишљење о томе?

Избора ће бити, али тек следеће године и то као редовни. У прилог томе говори и донети Закон о локалној самоуправи. За ове изборе вероватно се припремају све политичке странке, ми се за њих припремамо од прошлих избора. Захтеве за превременим изборима стално истиче опозиција окупљена око Савеза за промене и других савеза за НАТО, мада су свесни да власт не могу да освоје легалним путем већ само уз помоћ страних ментора постајући издајнице свог народа или изазивајући грађанске немуре.

Ови тзв. опозиционари само у једном грешке а то је што недовољно познају сопствени народ. Ми као Странка знамо да је народ довољно политички свестан и да ће на изборима знати правилно да вреднује учинак свих у претходним годинама, и да ће по својој савести изабрати оне у које има поверење.

Као директор угоститељског предузећа, како гледате на будућност те бранше и какво је стање бајмоцке привреде?

На жалост, због околности у којима се држава налази, услед намет-

нутих санкција, ситуација у туризму и угоститељству није оптимистичка, тренутно се преживљава а ни другима није боље. Ако неко каже да је боље, вара прво себе а онда помало и државу.

Бајмок и околина тренутно немају туристички потенцијал. Да се у претходном периоду мислило о томе данас би Бајмок, ако ништа друго, био на свим ловачким картама као незаобилазна дестинација. Надаље, изворишта геотермалне воде, такође дају право да се о Бајмоку може говорити као о туристичко – бањском лечилишту и спортско рекреативном центру.

Што се привредне ситуације у Бајмоку тиче погони „Солида” и „Севера”, када и раде, понекад плату примају у роби (ципеле и грејалице). Грађевинско предузеће „Кошут” је пропало и припојило се „Индустирији намештаја Бајмок”, и то као организациона јединица за комуналне делатности (наплата изношења смећа и наплата утрошене воде). „Трогпред” је такође пропало и припојило се „Фиделинци” као допунска делатност у компензационим, трговачким пословима. У циглани опет дошло до смене руководства, па плату више не добијају ни у циглама. „Равница”, пољопривредна радна организација, живи са проблемима познатим у целој земљи.

Како изгледа Ваша страначка лична карта?

Учланио сам се у Странку средином 1991. године, следеће, 1992., као активиста Месног одбора у Бајмоку бивам предложен за одборника Скупштине општине Суботица. Како сам на изборима освојио већину гласова становника насеља Рата општински одборник сам био у мандату до 1996. године.

Као активиста Месног одбора бивам изабран и у руководство Општинског одбора Суботица. 1996. године бивам изабран у руководство Округног одбора Северnobачког региона, а годину дана касније сам изабран за потпредседника тог страначког тела и на тој функцији сам био до избора на место председника Одбора.

Разговор водио: Предраг В. Шаровић

Мађарски премијер Виктор Орбан провоцира дестабилизацију међунационалних односа у северној српској покрајини, како би се касније покренуо механизам НАТО заштите

Косово и Метохија клише за дестабилизацију Војводине

Какву улогу има председник локалне самоуправе Општине Суботице у плановима НАТО-а око дестабилизације Војводине

Месец новембар као да није имао довољно дана да премијер суседне Републике Мађарске, Виктор Орбан, искаже у својим изјавама праву плејаду ноторних лажи на рачун Републике Србије (односно Савезне републике Југославије) које се граниче са дипломатским неваспитањем али и иду руку под руку са изјавама чувених НАТО лажова као што су, на пример, Џејми Шеј, Кларк, Солана итд.

Као круна ових безочних лажи свакако је и она изјава на једној ТВ емисији у којој је поменути премијер дословце изјавио да је „само приступање Мађарске НАТО-у спасло војвођанске Мађаре етничког чишћења” и да „сународници у јужном суседству више нису само мађарска мањина, већ национална мањина НАТО-а”.

Другим речима то би требало да значи да су војвођански Мађари били угрожени, протеривани, да се држава у којој живе маћехински односи према њима и ускраћује им основна права, док су Срби као њихове комшије дивљаци који спроводе у свету „познати српски национализам” (дакле, сваки други национализам је позитиван осим српског) и који се иживљавају над њима. Заштита НАТО алијансе над војвођанским мађарима, после сличних заштита мањина и етничких група свугде по васколикој земаљској кугли, па напослетку и шиптарске (албанске) мањине на Косову и Метохији, не значи ништа друго него ставрање кризног жаришта, његово разбуктавање, увођење региона у рат и страдање цивилног становништва од којих свакако највише оних најосетљивијих, то су деца, жене и старије особе.

Зашто је ове безочне лажи поменути премијер изрекао када врло добро зна да у њима нема ни зрнце истине? Да ли због страха од својих НАТО шефова, обећаног новца, или удробљено и због новца и због страха (о одговорности, моралу, људскости и савести овде нећемо говорити јер их код поменутих особа нисмо нашли).

Г-дин Орбан као и његови налогодавци неће да признају да је истина сасвим другачија а то је да Мађари у СРЈ задовољавају све своје економске, политичке, културне и образовне потребе баш као и други грађани. Ни више ни мање. А ако је премијер Орбан бринуо за мађарску националну мањину у СРЈ и ако је желео да им помогне требао се за ради тога замислити првог дана бомбардовања НАТО зликоваца и давање дозволе прелета а затим и стационирање авио базе у Кечкемету одакле су слани товари смрти ка СРЈ. Интересује нас на који начин такве своје поступке образлаже националној мањини коју тобож сада жели да заштити.

Но, како ништа није случајно и да се дестабилизација и притисци на СРЈ одвијају синхронизовано и под будним оком НАТО „стручњака”, говори и то да после ових Орбанових изјава, и после низа организованих „консултација” (читај наређења) изабраних тзв. опозиционих лидера у Будимпешти, међу којим је био и председник локалне самоуправе и председник СВМ-а Јожеф Каса, огласио са додатним изјавама (односно отвореним писмом које је објављено у локалној штампи), о томе како се у СРЈ систематски врше напади на верске објекте и свештена лица. Даље, пита се он, да то није отворени притисак на вовођанске Мађаре?

Сви ми који живимо на војвођанским просторима добро знамо, као што то и наше комшије мађари добро знају, напослетку као што то и сам Ј. Каса добро зна, да се никакви притисци, прогони нити систематски напади на мађарску националну мањину у СРЈ не догађају. На крају крајева кад је огорчење становништва на овим северним рубним деловима наше отаџбине због НАТО бомбардовања и уступања територије нашег северног суседа било највеће није се догодио ни један једини случај притиска на припаднике мађарске националне мањине, што само говори о високом степену толеранције Срба (никако не примитивизма и садизма који желе да нам подметну).

Због свега тога изјаве Јожефа Касе иду само у прилог изјавама поменутог В. Орбана, јер се обе залажу за Косовски модел : прво се провоцира дестабилизација међунационалних односа, како би се касније покренуо механизам заштите у облику НАТО кишобрана који обавезно резултира хаосом и ратом.

Уочавајући сличност залагања поменуте двојице, као и редослед изговореног, намеће се и помисао да је састављач једна те иста особа, али која није одавде са ових простора јер не разуме проблематику, не осећа поднебље нити људе који ту живе. То састављачу изјава није ни битно њему не требају људи већ простор. А то да ли ће у новом изазваном рату изгинути пола, милион или милион и по недужних људи њега није ни најмање брига. У новој глобалној расподели света треба окружити и уништити Русију. СРЈ се као и у претходна два велика рата (1914 и 1941) нашала на том путу окружења.

Г.Д.В.

**ПОЗИВАМО
СИМПАТИЗЕРЕ
СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ
ДА СЕ УЧЛАНЕ У
НАШУ СТРАНКУ**

**Општински одбор
Српске радикалне странке
у Суботици налази се у
згради Нове општине – Трг
Лазара Нешића 1/Х, соба
124.**

Телефон 024/551-928.

**Општински одбор
Српске радикалне странке
у Бачкој Тополи налази се
у згради старог суда –
улица М. Тита 44.**

Телефон 024/715-221

КОМУНАЛНЕ СЛИКЕ И (НЕ)ПРИЛИКЕ

КАСИНЕ „КОЦКИЦЕ”

Да ли узурпација тротоара финансира путовања председника Општине у НАТО земље

После неуспеле узурпације „Тржнице” од стране Скупштине општине Суботица, иста је покушала да узурпира тротоаре око пијаца доневши на последњем заседању одлуку о легализацији нелегалне трговине. Том приликом огласиле су се и надлежне републичке институције:

У просторијама републичке санитарне инспекције одржана је конференција за новинаре поводом одлуке Скупштине општине о легализацији продаје ванпијачних простора односно у оквиру такозваних коцкица на Тргу октобарске револуције. По речима др Мирка Величића, начелника републичке санитарне инспекције за Севернобачки округ, Општина није надлежна да доноси такве одлуке. За то је надлежна Републичка санитарна инспекција, која у овом случају није консултована. Без обзира ко ју је донео, одлука није добра - чуло се на конференцији. „Прво смо индиректно упозоравали, а онда смо Скупштини општине послали решење у којем тражимо да се одлука уреди или оповргне у року од 8 дана. У случају да се то наше решење не испоштује прећићемо на издавање решења о забрани рада на тим пунктовима”, рекао је др Величић.

Милан Милеуснић, републички санитарни инспектор, објаснио је да ово нема везе ни са сајамском ни са вашарском продајом нити су услови по том правилнику испоштовани. „То је једноставно узурпирана јавна површина где се продају животне намирнице које се не могу продавати ван продајних објеката. Те намирнице су свакодневно изложене сунцу, топлоти, а ових дана и изузетно влажном времену што је прописима строго забрањено. Не постоје ни хигијенско санитарни услови за продају у које спадају и санитарни чворови и канте за смеће. Не можемо људима сваки дан једноставно наплаћивати 10 динара за неке коцкице”, категоричан је био инспектор Милеуснић.

„Ми не желимо да се ово схвати као политички потез, нити желимо конфронтацију са општински властима, али закон и законски прописи се морају поштовати, и у случају да се ово наше решење не испоштује

мораћемо да издамо одговарајуће забране”, нагласио је на крају начелник републичке санитарне инспекције за Севернобачки округ др Мирко Величић.

На овај неодговоран потез градских отаца, огласило се и одељење републичке инспекције. Начелник републичке тржишне инспекције за Севернобачки округ, Јелисавета Галфи, рекла је да су овом одлуком изненађени и затечени. Мислим да ни о одредбама Закона о условима промета, а још мање одредбама правилника, које директно прописује конкретне услове продаје, приликом доношења овакве одлуке није вођено рачуна. Ми ћемо и сузбити и искоренити ову нелегалну, наглашавају нелегалну и неовлашћену продају”, категорична је била Јелисавета Галфи. „Продавци на тим коцкицама морају знати да таква трговина повлачи са собом најстрожије казне, међу којима је и казна затвора. Што се тиче пара које су дали за једну коцку, ако их желе назад ови грађани ће морати да туже оне који су им те паре и узели”, напоменула је Јелисавета Галфи, начелник републичке тржишне инспекције за Севернобачки округ.

Надлежни у Финансијској полицији такође сматрају да ова општинска одлука није прописно ни добро донешена, па ће се у акцију републичких санитарних и тржишних инспектора, у искорењивању ове нелегалне трговине на коцкицама, придружити и инспектори суботичког одељења Финансијске полиције.

После свега овога можемо директно поставити питање одговорним одборницима у Скупштини општине зашто су у опште донели овакву одлуку. Одговор на ово питање можда и знамо – скупштинска каса је полу-празна, а путовања председника Општине у НАТО земље, на које какве састанке за доделу милостиње, изискује много новчаних средстава. Оно што сада сигурно знамо јесте за кога ћемо гласати на следећим локалним изборима, које градски оци толико жељно исчекују.

Владимир Антић

И против сопствене воље, свако мало, када год прођемо поред Градске куће у Суботици, приморани смо да се присетимо чувеног разговора двојице београдских чиновника, вођеног пред неку од пауза за доручак, који је, ако се добро сећамо, забележио, можда највећи хроничар Београда, покојни Душко Радовић. Наиме, пред дилемом како најбоље искористити време паузе, један је упитао другог: „Хоћемо ли да једемо или да идемо у „Мекдоналдс”?”

Услуге „Мекдоналдсових” ресторана, аутор ових редова је користио укупно неких пет пута у животу – у Београду, Будимпешти, Бечу, Минхену и Суботици.

Из чисте радозналости. Како сам каже, желео је да провери колико истине има њиховој тврдњи како се у целокупном, огромном, светском ланцу њихових ресторана „fast food”, заиста прави и заслужује, по квалитету и укусу, потпуно идентичан „Биг Мек”.

И уверио се, каже. Истина је! Његово мало успутно истраживање показало је да је „Биг Мек” заиста свугде исти: без укуса, велик, па ипак некако празан, као и душа његовог америчког творца чији је циљ ваљда следеће – да једног дана цео свет једе само њихове, америчке хамбургере и пије само њихову „Кока-Колу”.

Лично, ни једног тренутка нисмо сумњали да ће „Биг Мек” ипак доживети пораз у бици за Србију. Тако нешто нам је било логично јер је велики, шарени, али бахати „Биг Мек”, за противника овде имао времешну, али у исто време и свежу госпођицу – српску „Пљескавицу” коју није успео да фасцинира својим овешталом каубојским манирима и гламуром америчких авиона „Боинг” којим се из Уједињеног Краљевства, довлачи месо „лудих крава” намењено тзв. југоисточним тржиштима. У исто време, српска госпођица Пљескавица је путовала дуго и полако, пругом уског колосека, својим, домаћим, „Лесковачким возом”, у пратњи верних војника – пешадије од месних ушטיפака, српских ћевапчића и других ђаконија, а овде, у нашим крајевима је добила и здружну подршку некад најмоћније коњице света – татарских бифтека.

Доживели смо тако још један вид судара двеју концепција живота, погледа на свет, цивилизација уопште.

МЕКДОНАЛДС, „ЛУДЕ КРАВЕ“ И ДЕМОКРАТИЈА

О „морганатском“ браку суботичке Градске куће и мистера „Биг Мека“

Према њима се одређујемо различито. Они, који имају вере у себе, у своје порекло и своју традицију, не пристају на фаворизовање туђег, готову када то фаворизовање туђег нема квалитетно покриће, а самим тим ни ваљано оправдање.

Тако је дозвољено „Ујка Семовом“ мистера „Биг Меку“ да траћи новац и нашој средини. Али, у томе се отишло предалеко оног часа кад му је уступљен простор у једном таквом здању, какво је наш архитектонски понос и дика, наша јединствена и прелепа – Градска кућа! Овај избор није за Градску кућу био само неспретан, него и несрећан. Јер, примивши на стан мистера „Биг Мека“, Градска кућа се срозала отприлике онолико колико би се срозала једна племенита енглеска лејди, која би пристала да своје време за поподневни чај проведе у друштву једног обичног лучког радника.

Сада се отишло корак даље.

Нарцисоидни мистера „Биг Мек“, насилан колико и они који стоје иза њега, попео се на главу једном од старих канделабера, тик поред наше племените, али већ помало уморне, старе даме. Његова сабраћа са Трга Цара Јована Ненада, немо и сажаливо, гледају његову злу судбину, исчекујући са страхом дан када ће и њих задесити иста злехуда судбина. Саосећамо са нашим старцем-канделабром, као да се и нама „Биг Мек“ попео на главу.

Лепи, стари канделабри на централном градском тргу знају да се налазе под заштитом државе, као својеврсни споменици културе. Они знају да су део културне баштине овога града која нам је остављена од њихових творца, старих, већ упокојених мајстора, који су својим великим умем и са неограничено много љубави према свом граду улепшавали ово место, остављајући нам у наслеђе рукотворине, на које с правом можемо бити поносни.

Градска кућа и несретни канделабер са ружним „шеширом“ у облику стилизованог слова „М“, за све ово што им се дешава нису криви.

Кривци су они који седе у Градској кући, наши локални набеђени демократи који нам машу пред очима заставама начињеним од шарених лажа и обећања о демократији, од којих више не можемо да видимо било шта друго изузев распродаје свега што је иоле вредно у овом граду.

А каква је та њихова „демократија“, речито говори следећи, најсвежији пример.

О „демократији“ и „демократичности“ суботичких самодржаца

Последњих година суботичка градска Влада увек је била пуна речи хвале за свој сопствени рад и управљање градом и градским пословима.

Из панегрика градских челника и њихових плаћених аутора могао се извести само један закључак: за све што је у овом граду било добро, заслужне су само градске власти, а за све што је лоше, дежурни кривац је била – државна власт у Београду. Подсећа нас то на време самоуправљања: све што је добро то је самоуправљање, док, истовремено, све што није добро, није самоуправљање или, није самоуправно („заживели су прави самоуправни међуљудски односи“, односно, „поремећени су прави самоуправни међуљудски односи“, сигурно се још сећате тих ижваканих фраза и флоскула).

У оба случаја, тврђења су *ex defnicio*, апсолутно догматска.

Било би заиста лепо када би било тако једноставно, а било би и једноставно решиво када би заиста било тако лепо.

Подсећа нас то на савремену америчку доктрину: код свих који слушају амерички диктат, људска права се поштују и кршења тих права нема, па Ујка Сем послушно признаје и право на уживање државног суверенитета, односно, код оног који не послуша амерички диктат, људска права се не поштују, а у случају да је економски и војнички знатно слабији, може бити подвргнут економским санкцијама, па чак и зверски бомбардован. Право на државни суверенитет, наравно, одмах је и прво суспендовано. Плес уз музику са гусала, тамбурице или балалајке је забрањен, дозвољена је игра само уз бендо, у ритму америчке фолк-музике.

Од безумља је чак и једноумље горе. У то смо се уверили у последњих 50-ак година комунистичке диктатуре.

Сада нам се опет, и опет насилно, сервира једноумље. Додуше, оно узовно, али, лоша роба је лоша роба, ма одакле долазила и ма како била упакована.

Ту робу је лако имплантирати у мозгове политичара увежбаваних на кумровачкој академији зла осмишље-

ној од негдашњих регионалних мафијашких кланова и њихових Кумова – Кардеља, Бакарића, Бакалија и других, на чијем је челу био Велики Мајстор, њихов *Caro di Caro* и најуспешнији ватикански питомец овог века, Јосип Броз.

Наши набеђени локални демократи, у својим иступима и понашањима само доказују чије „демократске“ идеје следе и заговарају. Наравно, нису толико успешни као њихови бивши професори или садашњи ментори (то је судбина лоших ученика, никада не надмаше учитеље).

Али у једном су потпуно исти: себе сматрају безгрешним и непогрешивим. Тако нам се и представљају речима, заборављајући притом да нам њихова дела више говоре о њима, од њихових речи.

Тако су нам ових сервирали још једну, најновију дрскост.

Приликом утврђивања Дневног реда за једну од последњих седница општинске Скупштине, одбили су да прихвате примедбе на предложени дневни ред као и сугестије усмерене на допуне тог њиховог предлога Дневног реда. Одлучили су дакле, да се на седници расправља и одлучује само о ономе о чему они желе да расправљају и одлучују. О изреченим примедбама и манама писаних материјала припремљених за ту седницу, такође нису желели да расправљају. Захтеване извештаје и полагање одређених рачуна о свом раду и газдовању градским средствима и фондовима су такође одбили да дају. (Уколико се на полагање рачуна буде инсистирало, можемо са стопроцентном сигурношћу очекивати да ће нас негде пријавити због кршења људских права).

То је демократија, на њихов начин.

Уопште, то је једно понашање које се може објаснити само уколико су на паузи за доручак конзумирали неки „Биг Мек“ направљен од меса „лудих крава“ из Уједињеног Краљевства, по рецептури америчких каубоја, чији највиши демократски и цивилизацијски домети у овом веку бомбардовања – од Хирошимае и Нагасакија, преко геноцидног рата у Вијетнаму, до свих оних насеља и градова у земљама које мисле другачије од „Великог Белог Оца из Вашингтона“, мондијалистичког рецера – шерифа, Билија Џ. Клинтона.

Докле ћете то да следите, „демократе“ из Градске куће? **Гојко Радић**

Српска војска 13. новембра 1918. ослободила Суботицу

ВОЈВОЂАНСКИ РАДИКАЛИ - ОСЛОБОЂЕЊЕ И УЈЕДИЊЕЊЕ ВОЈВОДИНЕ СА МАТИЦОМ СРБИЈОМ

Поводом осамдесет и једне године од ослобођења и уједињења Војводине српске са Краљевином Србијом

Словенски живаљ у Срему, Банату, Бачкој и Барањи и пре рата је био од стране централне владе у Бечу и Будимпешти изложен германизацији и мађаризацији, односно асимилацији. Деценију пред Први светски рат тај притисак се нарочито појачао и постајао је све јачи, иако за такву политику Централна влада није имала никаквог повода, јер је уживала подршку водећих народносних странака у јужној Угарској (односно Војводини), Радикалне и Демократске странке, које су изражавале лојалност према њој.

Већ само неколико дана после атентата на престолонаследника Фердинанда Хабсбуршког, као и у другим крајевима Монархије и у Војводини отпочели су прогони Срба. Становништво је трпело репелсације, привођени су таоци, вршена је присилна регрутација. Грађанске странке народности, биле су изложене јаком притиску режима. Њихови прваци били су ухапшени, било као таоци или су одмах упућени као заточеници по логорима који су се налазили широм Мађарске. За кратко време те странке једна за другом биле су принуђене да се расформирају док је њихова штампа забрањена (Застава, Браник итд.) Заведен је такав терор да услова за легалну политичку борбу, или било каквог опозиционог рада није било. Међу ухапшенима били су: Јаша Томић, Мита Клицин, Ђура Красојевић, Коста Хаџи, Жарко Миладиновић, Васа Стајић, Светислав Браница, Јанко Периф, Емил Гаврила, Душан и Јован Радић, Владислав, Јован и Душан Манојловић итд.

Врло мали број је био оних политичара или јавних личности који су успели да избегну хапшење, прогон или регрутовање. Ипак, оних малобројних, којима је то успело, нашли су спас у емиграцији у западну Европу или што је био најчешћи случај у скривеним таванима и подрумима на забаченим и усамљеним салашима.

Уведен је преки суд, забрањена су сва културна и спортска друштва Срба: Читаонице, Певачка друштва, Занатлијска културна друштва итд. Имовина тих друштва (архиве, књиге, мобилијар) била је похарана, развучена, у најчешћем случајевима буквално уништена на лицу места. Репресивно

стање односно став власти према народностима из дана у дан је бивао све гори а условљавао се паралелно са стањем на бојиштима.

Смрт Фрање Јосифа I долазак на Хабсбуршки престо Карла IV неспособног и млаког владара, створени су услови за слободније деловање опозиционих снага. Уз то је и гроф Иштван Тиса (председник угарске владе) поднео оставку (јуна 1917), а његови наследници гроф Мориц Естерхази и Шандор Векерле, суочени са огромним проблемима који су се уз то чинили непревазиђени, нису били за наставак његове политике чврсте руке.

Средином 1917. године грађанске политичке странке и њене новине (Српски лист, Србобран, Нова зора, Панчевац, Слога, Браник, Српски глас, Застава - новине Радикалне странке, Српски гласник, Банатски гласник итд) стидљиво су обнављали свој рад. Али како су почетком рата биле лојалне властима, сада су биле уперене против ње.

Радикали - предводници Војвођана у борби за ослобођење и уједињење

Са декларацијским покретом који се 1917. године проширио у земљама Аустро-угарске монархије настањеним Јужним Словенима, покренуо је политички талас и у Војводини. Ипак, војвођански радикали и њихов председник Ђорђе Красојевић, нису били одушевљени њиме и доста хладно су га примили.

Све више се одбацивала лојалност старој влади а све јаче изражавала жеља за уједињењем са Србијом. У другој фази говорило се и о уједињењу свих Јужних Словена.

Приступ Народном вијећу у Загребу, од самог његовог оснивања (5. новембра 1918) било је само једно од решења, али и доказ решености за оцепљењем и уједињењем са осталим Јужним Словенима, за војвођанске политичаре. Сарадња између Народном вијећа и војвођанских политичара одржавала се преко изасланика Војвођана у Народном вијећу: Васа Стајића и демократа. Радикали на челу са Јашом Томићем били су за другачији расплет догађаја (због тога долазило

је до оштрих сукоба између демократа и радикала), односно били су за уједињење прво са Краљевином Србијом, а затим за осталим Јужним Словенима.

Може се претпоставити да је деловање Васа Стајића у Загребу (око чије улоге историја тек треба да да прави суд) било у складу са деловањем и жељама Народном вијећа (чије жеље су пре свега биле усмерена на испуњењу својих интереса - стварање независне државе - док је југословенство било средство за постизање тог циља) око уједињења са Србијом. Народном вијеће се према решавању јужнословенског питања постављало тако, да бивше аустро-угарске земље које су насељавали Јужни Словени, прво треба да се уједине око Загреба, а тек онда да се изврши уједињење са Краљевином Србијом.

Војвођански радикали - чврсти у свом опредељењу

Јаша Томић и Радикална странка, имали су осим индентичних ставова са Демократском странком и Народним вијећем, да Војводина српска, односно њене земље: Банат, Бачка и Барања, треба да се прво отцепе од Угарске и оперечна мишљења у вези са начином на који то треба да се уради. Ослањани и подупирани од српске владе, Николе Пашића, Момчила Нинчића и својом бројношћу у односу на остале политичке партије у Војводини, радикали су заступали став да се Војводина српска, после отцепљења, треба директно ујединити са Краљевином Србијом мимо Загреба. Јаша Томић и његови истомишљеници такође су сматрали да је у вези са уједињењем, српска влада искуснија, међународно угледнија, њена војска прослављена и поштована, и уопште узев меродавнија од Народном вијећа, које је тек требало да се афирмише. Осим тога радикалима су још била жива сећања на погроме Срба и антисрпских демонстрација у Загребу, које су се догађале у прошлости а која су кулминирала деценију пред Први светски рат.

Јаша Томић, је у свему томе имао велику подршку и у Срему, који је иначе посебно био заступљен у Народном вијећу преко свог члана Жарка Миладиновића. Сремски радикали у већини су били присталице директног уједињења са Краљевином Србијом, без посредништва

Загреб, а чак су се залагали и за то да се Срем сам, без осталих делова Војводине прикључи Краљевини Србији.

Стање у аустроугарској бивало је из дана у дан све драматичније. У току 1917. а нарочито 1918. године број дезертера интезивно се повећао. Нов облик отпора према рату и властима уопште био је зелени кадар, који је постајао присутан и у Војводини. Утицај октобарске револуције и социјална превирања почела су узимати маха и озбиљно уздрмали темеље црно-жуте Монархије. У целој земљи је владала анархија, а стара и нова власт власт (у угарском делу Монархије) имала је најважнији задатак да је заустави. Оне су је брзо окретајући као штетну и као бољшевичко-јеврејско дивљање. Најрадикалнији елементи зеленог кадра били су повратници са руског фронта, али они нису имали снаге да га афирмишу и претворе у револуционарни покрет. Већина припадника зеленог кадра, повучен стихом сеоске и градске сиротиње, оријентисао се на пљачку имућних људи и безвлашће.

Локалне власти су покушавале да се организују на имовинском основу, односно на основу заштите своје имовине од пљачке, па је тако укључивала у своје редове припаднике свих нација у некако мађарско-немачко-српске гарде. Некако у исто време (октобар-новембар 1918) отпочело је и са процесом стварања српских народних одбора који су били уперени на негирању старих угарских органа власти. У почетку тај процес се одвијао спонтано, да би касније попримио организовано обележје. Најзначајнији међу њима, био је Српски народни одбор у Новом Саду на чијем челу је био Јаша Томић као председник.*

Мађарска власт у Војводини није имала снаге за неко јаче супростављање оснивању власти Српског народног одбора, а у бирању између већ присутних невоља: зеленог кадра и српског народног одбора изабрала је ову другу.

Српски народни одбор добија све већи значај када је у Нови Сад 9. новембра 1918. године ушла српска војска. Да би ситуација постала апсурдна након 13. новембра, када мађарска влада Михаља Карољија добија цивилну управу над Војводином, на основу Војне конвенције Антантиних сила на Балкану. Самим тим опстанак и даље оснивање органа српске власти био је супротан овој конвенцији. Међутим, онемоћала, стара угарска власт која је била у распаду, а ни нова која се тек успостављала није могла да то спречи. Поврх свега, над целом овом ситуацијом, као најпречи задатак, како старој тако и новој власти био је успостављање реда и мира.

Однос српске владе, Српског народног одбора у Новом Саду и Народног вијећа у Загребу био је сложен. У жеку преговора око уједињења, српска Влада и Народно вијеће водили су закулисну игру. Прилажење Војводине било којој страни, само би ојачало позиције једној у односу на другу страну.

Све ово утицало је да се у Војводини појаве размимолажења између радикала, демократа и либерала. Први, у супротности са осталима били су најзначајнији политички чинилац, најбројнији су и имали су највећи углед. Они су после размимолажења са демократима и либералима, сву активност усмерили на учвршћивању своје власти преко народних одбора разасутих по целој Војводини, као и на уједињењу са краљевином Србијом, заобилазћи Народно вијеће. У томе су имали поред подршке српске владе у одсудном тренутку и дела народног вијећа тј. Светозара Прибићевића.

Подршку Јаша Томићу пружили су конкретно радикали из Срема, на чијем челу је био Жарко Миладиновић, који су 23. новембра 1918. године на својој скупштини подржали директно припајање Срема Краљевини Србији.

Без обзира што је Народно вијеће (чије одлуке нису биле обавезујуће за било кога на ни за Војвођане) дан раније изгласало уједињење свих југословенских земаља бивше црно-жуте Монархије укључујући и Војводину Српску, а о томе било обавештено писмом Васа Стајић, Српски народни одбор у Новом Саду, а у договору са осталим одборима у Војводини, је 25. новембра 1918. године у Новом Саду отпочео заседање Велике народне скупштине.

Епилог

Учешће у раду Скупштине узело је 757 делегата из 211 градова, сеоских општина, који су сачињавали представнике свих политичких странака и група. Срба је било 578, Буњеваца 84, Словака 62, Русина 21, Немаца 6, Шокаца 3, Хрвата 2 и Мађара 1. председавали су др Бабијан Малагурски (из Суботице), Божићар Поповић, Павле Татић, др Људевит Митачек, др Игњат Павлас, Јован Храниловић, Стеван Михаљичић и др Славко Милетић (син др Светозара Милетића). Са уводним говором Скупштини се обратио Јаша Томић следећим речима:

"Славна Скупишћино!

У овом њо нас најсвечанијем ширењу ми не смемо заборавити ни оне велике жртве браће из Србије, који просуше своју драгоцену крв у скоро сегмогодишњем рају за ослобођење њогјармљење браће своје. Не смемо заборавити на оне најбоље синове њене, који су, живицима својим, искупили слободу не само нама, већ и осталој браћи Словенима. Србија је на жртвеник слободе њогјармљене браће дала све све што је имала. Тиме је њоказала не само нама, већ и чистијав свейу, да јој се мора њризнаити да је земља најузвишенија, коју данас са јунашћвом, њлеменишћостии и њраведносћии, њошћује чистијав културни свей. Па да би се одужили овим великим и неочењивим жртва-

ма Србије, ми ширебамо, ми морамо с њом; а она ће, са браћом Хрваћима и Словенцима, створити јединствену државу свих Југословена."

Затим је Јаша Томић прочитао и предлог одлуке:

1. Молимо владу братске Србије да на Конгресу мира заступа наше интересе.

2. Прикључујемо се Краљевини Србији, која својим досадашњим радом и развјетком ујемчава слободу, равноправност, напредак у сваком правцу, не само нама, него и свим словенским, па и несловенским народима, који са нама живе.

3. Овај наш захтев хоће да помогне уједно и тежње свију Југословена, јер је и наша искрена жеља са српска влада, удружена са Народним вијећем у Загребу, учини све да дође до остварења јединствене државе Срба, Хрвата и Словенаца, под вођством краља Петра и његове династије.

4. И зато, да би ова Скупштина могла са своје стране јединствену државу свију Словена, Срба, Хрвата и Словенаца, бира два члана који ће стајати на услузи Српској влади: Јашу Томића (Нови Сад) и Блашка Рајића (Суботица) и два члана који ће стајати на услузи Народном вијећу у Загребу: др Јована Манојловића (Суботица) и Васу Стајића (Нови Сад).

Затим се приступило гласању на коме су свих 757 посланика уз одушевљење гласало за ове одлуке, односно Скупштина је изгласала прикључење Војводине Краљевини Србији и прекид државно-правне везе са Угарском. Поред ових одлука изабран је и Велики народни савет односно Народна управа, која је имала улогу привремене владе.

Затим да би саопштили одлуке, Скупштина је послала своје делегате српској влади, која их је прихватила. Тим чином било је заокружена вековна борба војвођанских Срба за ослобођењем и уједињењем са матицом - Краљевином Србијом.

Г.Д.В.

*папомена:

1) Српски народни одбор у Новом Саду настао је из Средишњег одбора за Банат, Бачу и Барању, за прихватање и смештај деце из Босне и Херцеговине који је деловао од 14. децембра 1917.г. Средишњи одбор је имао своје пододборе и у другим местима Војводине. Временом он се прекомандовао у политички орган под именом Српски народни одбор и почео да делује од новембра 1918.г. У његовом раду учествовале су све странке и групе, док су водећу улогу имали радикали као најбројнији и најутицајнији. Циљ одбора је био да сви Југословени у угарској добију права на основу начела самоопредељења. Председник Одбора био је Јаша Томић.

Општински одбор Српске радикалне странке у Бачкој Тополи на својој седници од 19. новембра 1999. године подржао је иницијативу да др Војислав Шешељ и Томислав Николић и даље предводе Странку те је донео одлуку да 5. Отаџбинском конгресу за председника Српске радикалне странке предложи др Војислава Шешеља, а за заменика Томислава Николића.

Општински одбор Српске радикалне странке Бачка Топола руководио се при предлагању њиховим огромним угледом у српском народу, и резултатима успешног руковођења Српском радикалном странком.

Бачкотополски радикали сматрају да ће њихов избор на руководећа места у Српској радикалној странци бити одраз континуитета програмских опредељења српских радикала.

Одлуком Општинског одбора Српске радикалне странке Суботица, која је донета на седници одржаној 8. новембра 1999. године, Савет за правна питања Општинског одбора увео је дежурство, понедељком од 11 до 12 часова, у просторијама Странке.

Сви чланови Странке, који имају потребе по правним питањима, могу да се обрате у наведено време правном Савету за помоћ и савет.

Српска војска 13. новембра 1918. године ослободила Суботицу

У Суботици одата почаст палим јунацима за ослобођење и уједињење 13. новембра 1918.

Долазак ослободилачке српске војске (8. пук Дунавске дивизије, на чијем челу се налазио потпуковник, Анта Живуловић) 13. новембра 1918. г. на железничку станицу означио је крај туђинске владавине на просторима Војводине и њено присаједињење матици краљевини Србији, које је потврђено и озваничено на Великој народној скупштини у Новом Саду 25. новембра 1918. г.

Признање и почаст јунацима палим за ослобођење и уједињење одато је најпре на железничкој станици (полагање венца на спомен плочу), а затим и на Пушкиновом тргу крај спо-

меника Јунацима палим за ослобођење и уједињење (споменник су мађарски окупатори априла 1941. г. уклонили, док су спомен плочу са железничке станице разбили). Венце су положили државни органи, Удружење ратника из ослободилачких ратова 1912-1918, њихових потомака и поштовалаца, патриотске странке, а цвеће бројни грађани.

Парастос свим палим за слободу одржали су суботички протонамесници Миливој Мијатов и Славко Пајовић, свештеници у храму Св. Вазнесења Господњег.

Ненад Пувовац, председник Савета за правна питања Севернобачког окружног одбора, новоименовани заменик директора Савезног завода за тржиште рада и миграције

ПОЗИВАМО ЧЛАНОВЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ КОЈИ СУ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЗА УЧЕШЋЕ НА СЛАВСКОМ ТУРНИРУ У ШАХУ ДА СЕ ПРИЈАВЕ КОД СВОГ ПРЕДСЕДНИКА МЕСНОГ ОДБОРА, ИЛИ НА ТЕЛЕФОН У КАНЦЕЛАРИЈИ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СУБОТИЦА 024/551-928

пријаве се примају до 15. децембра 1999. године

* Оснивач и издавач: др Војислав Шешељ * Главни и одговорни уредник: Симиша Аксентијевић

* Број уредила редакција за Севернобачки округ

* Редакција прима пошту на адресу Трг Лазара Нешића 1/Х, соба 124, телефон: 024/551-928

* Новине „Велика Србија” уписане су у Регистар јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године

* Штампана „ГРАФОПАН” Суботица

Тираж: 2500 примерака